

Таємниця покинутого монастиря

КУПИТИ

СВІТОВИЙ БЕСТСЕЛЕР

Добре бути Обраним чи Обраною, коли живеш у вигаданому світі. А якщо це реальність повоєнної Польщі? І якщо ти один із тринадцяти підлітків, яких янголи зібрали в покинутому монастирі?

Навіть те, що тебе покликали янголи, не дуже заспокоює. Бо щось із ними не так. І щось не так із цим покинутим монастирем, і з містечком, біля якого він розташований, і з тими підлітками...

І з тобою теж?..

Не ходи вранці до саду... Не гуляй під час грози... Не довіряй янголам...
Залишайся серед живих, щоб розгадати таємницю покинутого монастиря.

Чому варто читати:

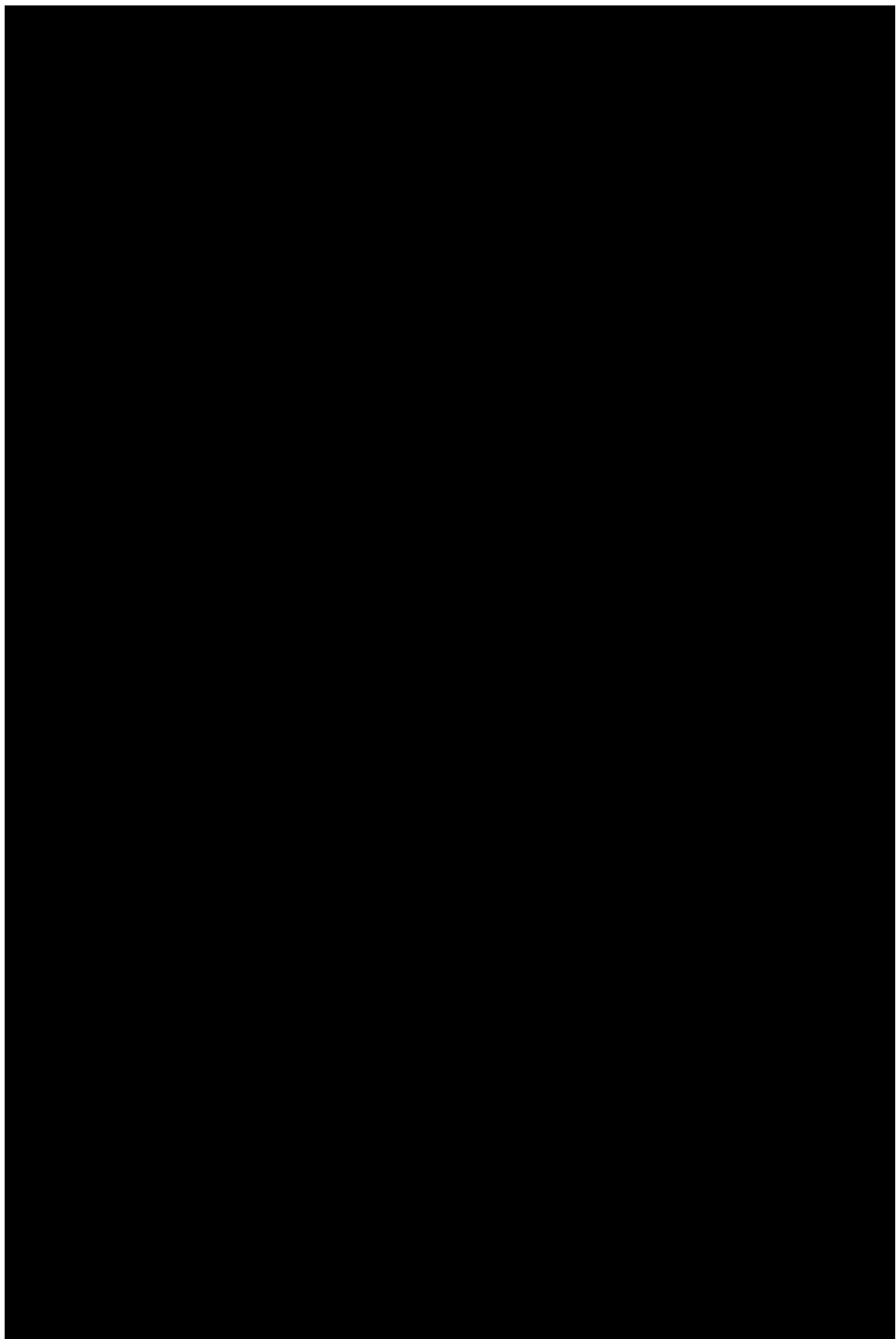
Роман «Таємниця покинутого монастиря» — для тих, хто обожнює фентезі та містику. Книга є лідером продажів у Польщі.

АННА КАНЬТОХ



ТАЄМНИЦЯ
ПОКИНУТОГО
МОНАСТИРЯ





ТАЄМНИЦЯ
ПОКИНУТОГО
МОНАСТИРЯ



Переклад з польської *Сергія Легези*

*Видавництво висловлює подяку за допомогу в роботі
над проектом куратору серії «Час фентезі»
Володимиру Арєнєву.*

© Anna Kańtoch, 2013. Published with arrangements with Grupa Wydawnicza Foksal

© Dominik Broniek, обкладинка, 2018

© Квітка Л. О., ілюстрації, 2018

© ПП «АССА», 2020

© mrgaser, e-pub, 2020

ISBN 978-617-7385-58-4

Аннотація

Добре бути Обраним чи Обраною, коли живеш у вигаданому світі. А якщо це реальність повоєнної Польщі? І якщо ти один із тринадцяти підлітків, яких янголи зібрали в покинутому монастирі?

Навіть те, що тебе покликали янголи, не дуже заспокоює. Бо щось із ними не так. І щось не так і з цим покинутим монастирем, і з містечком, біля якого він розташований, і з тими підлітками...

І з тобою теж?..

Ця книга належить **Видавництво «АССА», м.Харків.**



Ніні було вісім років, коли з неба впали янголи.

Вони з братом ліпили сніговика на подвір'ї. Ніна катала снігову кулю, а Шимек, у червоному шарфику і в капелюшку, насунутому мало не на очі, бігав навколо й більше заважав, ніж допомагав — але на що ще можна сподіватися від трилітки? Швидко наближалися зимові сутінки, було морозно і якимось по-дивному тихо, наче вона з братом знаходилася не посеред міста, а десь на відлюдді. «Наче мало статися щось важливе», — розповідала потім Ніна приятелькам, хоча й не була впевненою, чи, бува, вона не вигадала цю дивну тишу сама собі. Але факт: на подвір'ї не було нікого, всю іншу дітлашню відлякував мороз. Напевне, тепер сиділи у своїх квартирах, у будинках, що тіснилися навколо двору. На стінах усе ще були помітні сліди від уламків, що залишилися після недавньої війни, через що будинки здавалися ще похмурішими. Але Ніна й Шимек на це не зважали, тому що мешкали тут здавна (Шимек від народження), тож устигли при звичаїтися.

Стомлена дівчинка зупинилася на мить, витерла спітнілого лоба під кусючою вовняною шапкою і глянула вгору, щоб переконатися, чи, бува, не засніжить сьогодні ввечері. Але небо було чистим, навіть без найменшої хмаринки. Воно вже темнішало, набуваючи того відтінку синього, що нагадував Ніні колір води у глибокому і дуже холодному озері.

Дівчинка блимнула. На небі з'явилася цяточка.

— Дивись-но, перша зірка, — сказала вона Шимеку, а потім додала: — О рани Божі, вона, певно, летить у наш бік.

Цятка збільшувалась і щомиті наближалась до землі, тягнучи за собою світлу смугу. Під час війни Ніна була маленькою, не набагато старшою ніж Шимек зараз, але вона пам'ятала ті дні, коли на місто падали німецькі бомби, — й тепер увесь той страх повернувся знову. Вона знала, що повинна тікати, схопити брата за руку й тягти його додому, але не могла зрушити з місця.

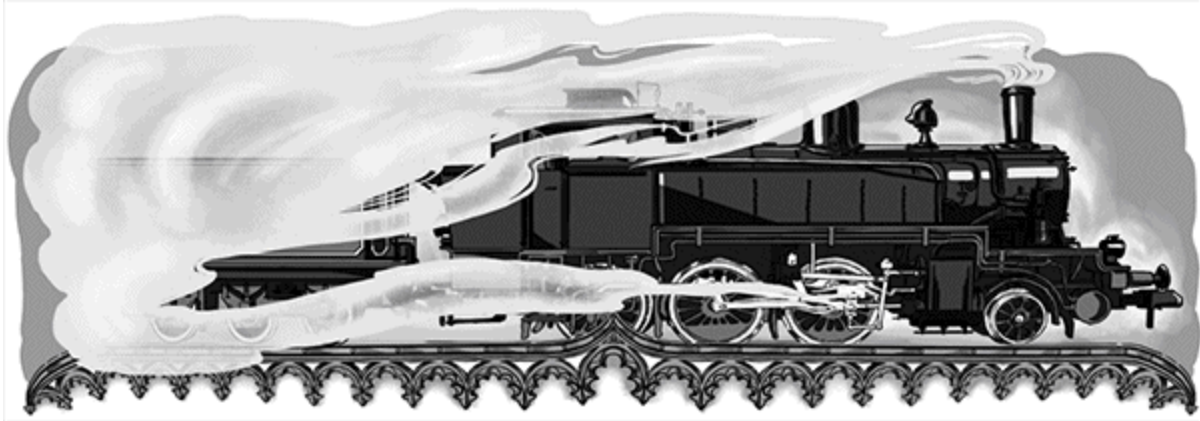
Цяточка уже не була цяточкою, а стала закругленою вузькою формою, що летіла в бік двору, наче снаряд. Небо за нею перетинала смужка диму, що вже почала потроху розвіюватися. Ніна мимоволі затулила вуха, чуючи виск роздертого повітря; від яскравого полум'я в неї заболіли очі. Над містом з'явилися й інші вогнисто-димні смуги, але дівчинка не звертала на них увагу. Найважливішою була та з них, яка за мить упаде на її дім і перетворить його на руїни, як тоді, під час війни.

А вона все ще не могла зрушити з місця. Переляканий Шимек притулився до її боку й дивився у небо, роззявивши рота. Ніна вже відчувала хвилю жару, яку гнав поперед себе отой палаючий снаряд.

І тоді ця кругла форма загальмувала й на мить зависла в повітрі, розправляючи сліпучо-сяючі, наче з вогню виткані, крила.

Шимек скрикнув у захваті.

Коли янгол м'яко приземлився у дворі, сніг навколо його ніг із шипінням розтанув.



РОЗДІЛ ПЕРШИЙ,
**в якому Ніну обирає янгол і вона
вирушає у подорож —
от тільки все у цій подорожі йде
шкереберть**

П'ять років потому Ніна йшла польовою дорогою, проклинаючи янголів. Був серпень, і спека добряче давалася взнаки. Спітніла, брудна й нещаслива дівчинка несла валізку, в якій геть давно зламався замок, і тому її було обв'язано шматком конопляної мотузки. Через цю обшарпану валізку перед самим від'їздом розгорівся страшенний скандал. Ніна кричала, що не сяде в потяг із чимось таким, а мати їй пояснювала, що грошей на нову валізку вони не мають. Нарешті вирішили, що Ніна, на правах компенсації, отримає стареньке плаття, пошите тіткою-кравчинею. Тепер дівчинка була саме в ньому, хоча блакитний атлас аж ніяк не пасував для подорожі. Але якщо вона

чогось хотіла, то вміла впертися, а мати, схоже, відчувала себе винною через валізку, бо протестувати не стала.

Увесь той скандал тепер здавався далеким і майже неважливим. У панчосі на лівій нозі виднілася дірка, оборка плаття була роздертою. Стрічка, якою мати зав'язала Ніні косу, давно загубилася, й розпущене темне волосся гріло, наче накинута на плечі пальто.

Минулу ніч Ніна провела в полі, у скирті сіна, де й прокинулася вранці — змерзла, спрагла і голодна. Кількома годинами пізніше замість холоду їй уже докучала спека, а про голод вона зуміла забути. Найбільше її зараз мучила спрага — здавалося, що спухлий язик ледь уміщається у роті, горло було сухим і жорстким, наче кора дерева. Йдучи дорогою, вона смоктала солодкі кінчики трав, але це тільки дратувало піднебіння. Обіцяла собі, що тільки-но побачить якусь хату, то піде туди й попросить склянку води, але щоразу, як минала розкидані тут і там сільські двори, боялася. «Ще трошки витримаю», — промовляла Ніна подумки; спрага все ще програвала можливим питанням, на які дівчина відповідати не бажала. Тільки ось цікаво: як довго? Адже вона вже двічі встигла загубити шлях, та й тепер не була цілком упевнена, чи йде у правильному напрямку.

Дівчина уже б розревілася, але останнім часом робила це так часто, що їй забракло сліз.

«Понад дванадцять годин спізнення», — думала вона. Чи міліція її вже шукає? І що, власне, їй тепер робити?

А все ж почалося, зрозуміло, з янгола.

* * *

Сусідка прийшла до їхньої квартири пізно ввечері, коли Ніна вже лежала в ліжку. Дівчина удавала, що спить, але насправді пильно прислухалася крізь прихилені двері.

— Це вже третій такий випадок, — говорила сусідка. — Тіло знайшли на узбіччі дороги. Начебто... — Тут вона так стишила голос, що Ніна дочула тільки кілька слів: «потворно скалічений», «мучили його» й двічі повторене «нелюдськи».

— Бог повинен таких падлюк покарати, — відповіла мати Ніні твердим голосом. — Сподіваюся, що принаймні наш янгол у безпеці...

* * *

Ніна встала, підняла валізку й рішуче пішла вперед. Енергії їй вистачило на кільканадцять кроків, потім вона сповільнилася і знову зачовгала в спекотній тиші, яку порушувало лише гудіння комах, що кружляли над полем пшениці. Ніна б душу віддала за склянку води й можливість прилягти в потязі, що легко довіз би її на місце.

«Уже недалеко», — повторювала вона собі, хоча насправді не знала, чи далеко, чи близько станція. Відчуття відстані вона втратила ще якийсь час тому й зараз тільки могла сподіватися, що йде у правильному напрямку.

Уже недалеко.

За її спиною в тишу вдерлося торохтіння возу.

Ніна зупинилася. Так, вона, безсумнівно, чула віз, що саме наближався: характерне скрипіння коліс і повільне чалапання коней, які ступали сільською дорогою. Першим її порухом було стрибнути у пшеницю і заховатися, але дівчина відразу подумала: якщо вона хоче, аби хтось підвіз її на станцію, то з'явилася саме така можливість, іншої у цьому безлюдді не буде.

Тож вона обтрусила сукню від пилюки й соломи, причесала волосся. Намагалася мати вигляд акуратний і звичний, наче не було нічого дивного у тринадцятирічній дівчинці, яка вештається безлюддям в елегантному, нехай і брудному платті з довоєнною валізкою у руках.

З-за повороту з'явився віз, навантажений дровами. Правив ним зарослий чолов'яга, на якому, незважаючи на спеку, була тепла куфайка, а на ногах — геть брудні гумові чоботи.

— Гей, панянку! — сказав він, сповільнюючись. — Куди це ти?

— До Лясковіце, — відповіла Ніна.

— А ти, панянку, не замолода трохи, аби їздити сама?

— Мені п'ятнадцять, — збрехала вона так переконливо, як змогла. — Врешті-решт, це недалеко, їхатиму тільки кілька станцій. Брат мав мене відвезти й піднести валізку, але мусив зайнятися конем — той копито збив.

Молилася про себе, аби чолов'яга в куфайці не запитав, де вона мешкає: у селах усі всіх знали, й важко було вигадати вірогідну відповідь. На щастя, чоловік виявився не надто допитливим. Може,

допитливості його позбавила відкоркована пляшка пива, яку він стискав між колінами.

— То давай, панянку, застрибуй.

Коли вона видерлася на сидіння, візник тріпнув віжками й відсьорбнув із пляшки.

— А для пива ти, певно, замолода?

— Аж ніяк, охоче вип'ю, — відповіла дівчина і подумки додала: «Благаю». Горлянку її аж судомою звело в очікуванні.

Він подав їй закорковану пляшку. Ніна трохи позмагалася із непіддатливим корком, а тоді вже приклала шийку до губ. Закашлялася, коли пінистий напій полився їй у горло, а бульбашки пішли носом. Полегшення було настільки великим, що тільки з наступного ковтка вона відчула, наскільки гидкий у пива смак.

— Гей, не так швидко, бо ти, панянку, сп'янієш і з воза впадеш!

Ніна вихилила половину пляшки, а решту знову закрила корком, що звисав на тонкому дротику. Від алкоголю і спеки її почало зморювати. Вона дрімала на сидінні, час від часу різко прокидаючись, коли віз підстрибував на ямах.

Візник смердів потом, запах якого долинав з-під теплої куфайки; над кінськими боками дзижчали великі мухи. Ніна ще встигла подумати, що їй не дуже подобається село...

* * *

Янгол чекав на них у квартирі панів Міхалаків. Він здавався дивним, коли отак сидів у кріслі на тлі німецької шафи і шпалер у трояндочки. «Наче екзотична квітка, що виросла на дворовому газоні», — подумалося Ніні, бо янгол по-справжньому дивував вродою. Він був схожим на молодого Рафаеля на «Автопортреті» (Ніна, поціновувачка живопису, любила такі порівняння): волосся спадало йому на спину темними хвилями, чорні очі контрастували з білою шкірою, а його обличчя аж дихало солодкістю і лагідним смутком. Водночас він видавався надто досконалим, і в цій своїй досконалості дуже чужим. Бракувало йому тепла, яке надають людям їхні дрібні вади. Авжеж, янгол був вродливим, але то була врода, якій можна дивуватися, але яку не можна покохати.

* * *

— Ну, осьо ми й на місці, — коли чолов'яга натягнув віжки, Ніна різко прийшла до тями. Голову мала важкезну, а в роті було наче в Сахарі. Вона пожадливо глянула на пляшку, але решта пива вже встигла кудись подітися.

— Зіскакуй, панянку, — підгонив її візник.

Ніна не стільки зістрибнула, скільки зсунулася із сидіння, й досить важко. Була вона заспана, спрагла, а ще зморена спекою. Її усе дістало. Зі злістю дівчина шарпнула валізку, мало не відірвавши ручку.

Лише коли чолов'яга від'їхав, вона роззирнулася. Лясковіце виявилось невеличким містечком, де, мабуть, нічого не змінилося з довоєнних часів. Будинки, що стояли уподовж дірявої, запаскудженої кінським гноєм вулиці, були низенькі й занедбані; серед них вирізнявся лише двоповерховий будинок чималих розмірів, схожий на вокзал. Ніна зітхнула з полегшенням — принаймні про одну з проблем можна забути.

Але лишалося те, що люди починали на неї витріщатися.

Ніна усвідомила, який вигляд вона має: розчухрана після ночі, проведеної у полі, із сіном у волоссі та відірваною оборкою плаття. Не дуже тверезий чолов'яга міг і не звернути увагу на її вигляд, але тут вона, безсумнівно, притягувала чужі погляди.

Якнайшвидше вона сховалася у малесенькій крамничці, де купила здобне тістечко й пляшку «оранжаду». З'їла, ігноруючи зацікавлені погляди продавчині, а потім, саме тоді, коли жіночка почала відкривати рота, щоб поставити питання, зібрала в кулак усю свою відвагу й знову вийшла на вулицю.

У вокзальному туалеті вона вмилася, причесалася й перевдягнулася у старе, але чисте картате плаття. Діряві панчохи зняла й викинула, туфельки замінила на сандалі. Перш ніж вийти, уважно оглянула себе у тріснутому дзеркалі.

Тепер мала набагато кращий вигляд.

У залі очікування висів величезний розклад рейсів із чорними цифрами й літерами, намальованими на білій металевій таблиці. Ніна відшукала потрібний потяг — найближчий від'їздив аж о чотирнадцятій, що означало кілька годин чекання. Вона зазирнула

в гаманець і з жахом зрозуміла, що грошей у неї менше, ніж спершу здавалося. А вона до того ж купила ще й тістечко та пляшку «оранжаду»... Що ж, тепер нічого не вдієш.

Вона підійшла до каси.

— Скільки коштує квиток до Маркотів?

— Двадцять злотих, — байдуже відповіла жінка.

Під дівчиною підігнулися ноги.

— А до якої станції мені вистачить п'яти?

Цього разу відповіді їй довелося чекати довше.

— До Сментова.

Нехай буде Сментово.

Ніна відчувала, що її хитрий план не привертати до себе увагу оце зараз зійшов на пси. Сментово — добра назва, відповідна до її теперішнього настрою.

Вона відійшла від каси під повними підозри поглядами, стискаючи в спітнілій долоні малу картонну картку й кількадесят грошів^[4] решти. Маленька частка можливості мислити тверезо, що ще лишилася у неї, не дозволила їй побігти. Втім, це не змінило факту, що й так абсолютно всі на вокзалі дивилися у її бік. Принаймні так їй здавалося. Вона опустила голову, намагаючись заслонити обличчя волоссям, і відразу була за це покараною, бо виходячи, протягнула валізку по ногах чоловіка, із яким розминулася у дверях. Пробурмотіла вибачення, а чоловік щось буркнув про невиховану молодь.

Це рішуче був не її день. Хоча, з іншого боку, все одно було краще, ніж учора.

Про вчора Ніна не хотіла думати.

Але все одно думала.

* * *

Кілька днів, що передували виїзду Ніни, мати здавалася насправді щасливою. Не сміялася — навіть зустріч із янголами цього б не зробила, але її смутне обличчя наче сяяло зсередини. Ніна відчувала, що було б жорстоким каламутити ту радість, і тому не згадувала про свої сумніви. Наприклад, про питання, що не давало їй спокою: чому саме вона? Коли янгол сказав, що вона заслуговує на нагороду,

Нарешті потяг рушив з перону вроцлавського вокзалу. Ніна закинула валізку на сітку й умостила зручніше. Це був швидкісний потяг, тож замість твердих лавок у ньому були м'які сидіння. Якийсь час Ніна споглядала пейзажі, що бігли за вікном, потім дістала книжку й заглибилася у третій том пригод графа Монте-Крісто.

Кондуктор, який обіцяв час від часу до неї зазирати, не з'явився жодного разу, що її порадувало. Адже дівчина могла ще більше почуватися дорослою і бути впевненою, що не потребує опіки й чудово впорається з усім сама.

** * **

Оскільки до від'їзду потяга залишалося кілька годин, вона не хотіла сидіти на вокзалі, особливо зважаючи на те, що касирка могла визнати Ніну втікачкою і повідомити в міліцію. Тож вона крутилася по Лясковіце, тягаючи за собою важкезну валізку, бо щоразу коли затримувалася в одному місці трохи довше, їй починало здаватися, що люди дивно на неї поглядають. У результаті вона деякий час провела в невеличкому парку, читаючи на лавці книжку, трохи посиділа над озером, де бовтала змореними ногами у воді, а потім оглянула знищений наприкінці війни палац.

Увесь час їй не давали спокою спогади.

** * **

Усе почалося з янгола, але, якщо чесно, то лише з тієї миті, коли до купе увійшов Славек, нещастя почали сипатися, наче горох з розірваного мішка.

Звичайно, спочатку Ніна взагалі не знала, що це Славек. Спершу для неї то був просто дуже симпатичний хлопець, який увійшов до вагону в Лешні. Навіть у брудних штанях, дірявій сорочці й із заплічною торбою у руках він виглядав так, наче мить тому зійшов з кіноекрану. Був красивий, наче янгол, тільки-от не було в ньому тієї дивної чужості. Зовсім навпаки: незважаючи на несамоовиту вроду, він здавався... ну що ж... просто дуже симпатичним.

— Можна приєднатися? — Блискаючи в посмішці білими зубами, він вказав на місце поряд із Ніною. Вона несміливо кивнула.

— Що ти читаєш?

Мама, насправді, казала їй, щоби вона ні з ким не розмовляла, але ж безглуздо сидіти так і не відзиватися...

— «Графа Монте-Крісто», — відповіла після миті боротьби із самою собою.

— О, не читав цього.

— Справді? — крихта відчуття зверхності допомогла Ніні подолати боязкість.

— Справді. Я Славек, — назвався він.

— Ніна.

— Куди їдеш?

Тепер ще нерозумніше відмовитися відповідати...

— До Маркотів, — відповіла вона. — До родини на канікули.

— Та невже? Я також. Точніше, — Славек знову блиснув у посмішці зубами, — я не мав на увазі, що їду до родини, — тільки те, що до Маркотів.

— Навіщо? — вирвалося у Ніни перш, ніж вона усвідомила, що так негречно випитувати.

— Маю там справи, — він махнув рукою, але вона не наполягала. Раз не хоче говорити — то не хоче. Найважливіше, що вона всю дорогу матиме добре товариство.

* * *

За десять хвилин до від'їзду потяга Ніна повернулася на вокзал. На другому пероні була лише одна лавка, зайнята товстелезною тіткою, яка тримала поміж ногами пузату торбу. Ніна всілася поряд настільки далеко, що незнайомка не звернула на неї увагу, але водночас досить близько, аби ті, котрі проходили б повз них, могли вирішити, що то мати й донька, які чекають потяг.

У її голові промайнуло, чи не надто вона перегинає, але відразу нагадала собі подумки, що забагато пильності — це краще, аніж її нестача.

На перон вийшов міліціонер.

Ніна завмерла. Зараз не могла б зрушити з місця, навіть якби захотіла — страх цілковито її паралізував. Вона втупила очі у власні ноги, а потім мимоволі зіщулилася. Розуміла: повинна поводитися природно, робити щось, що роблять нудьгуючі підлітки на вокзалі, але проблема полягала в тому, що вона не знала, як це мало би виглядати. Витріщатися удалечінь, щось читати, гризти нігті? В її голові панувала цілковита пустка. У будь-якому випадку вона не мала б горбитися й ховати очі. Але ж, з іншого боку, якби міліціонер побачив переляк у її погляді, напевне нею б зацікавився.

Дівчина мала враження, що над її головою висить величезний знак із написом: «Дивися сюди».

Міліціонер ліниво пройшовся пероном і зник у підземному переході. Ніна зітхнула з полегшенням, тільки тепер зрозумівши, що в неї через нерви трусяться коліна.

Вона рахувала, скільки часу залишилося до прибуття потяга, і намагалася захиститися від спогадів. Принаймні робила такі спроби, бо вони все одно заливали її нестримно, наче вода після дощу.

* * *

Десь близько десятої ранковий холод геть зник, і в купе стало так душно, що пасажери повідчиняли вікна. Тепер вони їхали із протягом, що ворухив волосся і дмухав в обличчя, несучи із собою літній запах трави й лісу. Ніна час від часу знімала черевики й ставала на сидіння, аби визирнути назовні. Тоді вітер забивав їй памороки, а часточки сажі будь-якої миті могли потрапити до примружених очей, але вона все одно дивилася на поля, що сунули повз, наче різнобарвні візерунки на настінному килимці, й на сиву смугу диму, що в'ється на тлі блакитного неба.

То були найчарівніші хвилини подорожі. Славек показував їй магичні фокуси, а вона дарма намагалася прослідкувати за його неправдоподібно швидкими, вмілими пальцями. Також він розповідав про свої пригоди, яких мав стільки, що можна було розділити їх між кількома особами. Був він сиротою — батьків стратили під час війни, а оскільки жодних родичів не мав, то виховувався у державних дитячих притулках. З останнього він утік, коли йому виповнилося

— Не встигнеш, — занепокоївся хлопець.

— Устигну. Якщо буде черга, просто повернуся.

Дівчина вискочила на нагрітий сонцем перон і побігла до будинку вокзалу. Спритно лавіруючи між людьми, багажем, візочками з дітьми, які рюмсали, пробігла крізь головний зал, після чого дісталася до зашкленених дверей, над якими висіла табличка ВИХІД ДО МІСТА. Кіоск повинен бути за ними, втім, проблема полягала у тому, що його там не було. Що гірше, перехожі, яких вона запитувала, їй гадки не мали, де можна купити морозиво. Доля наче затялася проти дівчинки. А час спливав, відмірюваний стрілками великого вокзального годинника.

Перш ніж вона знайшла кіоск, минуло три хвилини. Минули й наступні, які дівчина витратила, поки бігла через головний зал. Ніна вже запізнювалася. Не набагато, може, на кілька десят секунд, але цього вистачило. Коли бігла підземним переходом, почула свист, а коли пододала сходи, побачила тільки останній вагон потяга, що віддалявся, набираючи швидкість. Перон був пустим, наче виметеним дочиста. Стояв на ньому тільки Слаvek, який в одній руці тримав свій заплічний мішок, а в другій — валізку Ніни.

* * *

Потяг прибув на станцію пунктуально, посапуючи й випускаючи з труби клуби пари. Дівчина відразу засунулася у найдальший куток купе. Разом із нею їхала родина, яка вибралася у відпустку. Діти сміялися і визирали у вікно, дорослі їли бутерброди, запиваючи їх чаєм з термосу. Від запаху варених яєць Ніна знову зголодніла. Потім, в останню мить перед від'їздом, до потяга увірвалася галаслива група молоді в гарцерській формі^[6] і з великими рюкзаками. Були вони не набагато старші за Ніну.

Вона могла б також поїхати в табір, подумалося їй. Або туди, або з батьками в село, а може, й на море. Вона могла б мати нормальні канікули.

На шибі віддзеркалювалося її обличчя з викривленими губами, наче збиралася рюмсати, але Ніна блимнула й зуміла стримати сльози. Не хотіла, аби люди в потязі дивилися на неї або, що ще гірше,

намагалися її втішати. Крім того, знала, що розпач їй зараз нічим не допоможе.

Вона прикрила очі. До Сментова вона була в безпеці, а потім... потім подивимося. Не мала сил думати про те й хвилину.

У купе було спекотно, розжарений матеріал оббивки сидінь майже палив шкіру. Один із гарцерів почав грати на гітарі, колеса потяга стукотіли в монотонному ритмі...

* * *

— Мати мене вб'є, — сказала Ніна, похмуро блимаючи на плакат із написом: «Куємо фундамент соціалізму. Шестирічний план». Морозиво, яке їй уже розхотілося, текло по руці. Вона скривилася, викинула його, витягла хусточку, якою витерла долоню. Слаvek, обійняв дівчину, втішаючи її. Він міг поїхати, не мусив висідати, але ж зробив це й — більше того — зовсім не видавався розлюченим. Ніна воліла б, щоб він був злим, бо почуття провини зараз пригнічувало її, наче хтось кинув їй на спину корабельний якір. Почуття провини й злість на саму себе. Як вона могла бути такою ідіоткою?

— У вас є вдома телефон?

— Ні, але у сусідів є, — пожвавилася вона.

— У такому разі спробуй подзвонити, може, тобі якимось дивом вдасться, а я піду перевірю, чи є якесь нормальне сполучення з Маркотами.

Вона кивнула й попленталася шукати телефонну будку. Знайшла її майже відразу, але в слухавці монотонний голос повторював: «Міжміська, прошу зачекати». Ніна спробувала кілька разів, кидаючи до автомата нові й нові монети, але нарешті її відігнало нетерпляче сичання старої пані, яка чекала в черзі.

— Сполучення є, і навіть цілком непогане, — сказав Слаvek, повернувшись. — Через Бидгощ. На місці будемо десь коло дев'ятої вечора. Це лише на три години пізніше.

— Тобі легко говорити, за тебе ніхто не переймається, — буркнула Ніна.

— Хотів би я, аби хтось за мене переймався, — відповів він настільки серйозно, що дівчина відразу відчула себе дурепою. Та й, вочевидь, вона перебрала міру. Її потяг за планом мав дістатися до Маркотів після вісімнадцятої, а в той час поштові відділення уже зачинено, тож ті, хто могли на неї чекати, телеграму відправили б лише вранці. До того часу Ніна вже встигла б дістатися на місце.

Тоді дівчина ще вірила, що все буде добре. Коли вже минули перша злість і розпач, вона навіть вирішила, що це досить непогана пригода.

Це відчуття супроводжувало її, коли вони купували квитки, а потім чекали на потяг, попиваючи «оранжад». І пізніше, коли їхали до Бидгоща й там пересіли. Майже до Лясковіце. А тоді зла доля знову відзначилася, і цього разу набагато сильніше.

* * *

— Квитки, будь ласка.

Ніна відкрила очі. Скільки вона спала? Напевне, недовго, бо не могла ж уже проїхати Сментово...

Чи могла?

Одного погляду у вікно було досить, щоб зрозуміти, що вже пізно: світло мало характерну червонувату барву надвечір'я.

— Прошу квитки, — цього разу голос почувся ближче.

Їй стало погано. У купе не було родини, яка їла бутерброди. Навпроти неї сидів старий чоловік, одягнений із довоєнним шиком. У руці він стискав оздоблене руків'я ціпка, а на дівчину поглядав із явною цікавістю.

— Ми проїхали Сментово? — запитала вона.

— Досить давно. Ви проспали свою станцію?

— Хай йому чорт! — крикнула вона. Раптом знайшла в собі сили й підхопила валізку. Незважаючи на повні протесту крики людей, яких вона била багажем по колінах, погнала до дверей. Із силою, про яку сама в собі не підозрювала, шарпнула ручку дверей, а тоді кинула валізку назовні. Холодне повітря роздмухувало їй волосся, гримотіння потяга тут було значно голосніше. Відголос заліза, що билося об

залізо, монотонне «ту-дум, ту-дум» вдерлося до голови, вимівши всі думки.

Вона знала, що якщо не зробить цього відразу, то їй забракне сміливості.

Потяг сповільнявся на широкій дузі повороту, але все одно, на думку Ніни, продовжував їхати надто швидко. Вона глянула на хмари в несамовито високому, далекому небі, на зелені поля, що швидко бігли кудись удалечінь. Тривало це, може, півсекунди.

Заплющила очі й скочила.

Під затиснутими повіками світ беркицьнувся, а Ніна витягла руки. Удар об насип вибив з неї повітря, запекли обідрана долоня й шкіра на колінах, а коли дівчинка зсувалася по каменистому схилу, плаття підкотилося їй до поясу. Мимоволі вона закрила вуха, поки потяг із гримотінням проносився у неї над головою.

Потім обережно встала.

Потяг зникав удалині, а Ніна була цілою. Здається. У шкіру на колінах повтикалися шматочки гравію, руки були обдерті до крові. Але вона могла ходити, тож видерлася, лише трохи кульгаючи, на насип і роззирнулася.

Це була похмура й негостинна місцевість. Те, що Ніна сприйняла за зелені поля, насправді виявилися зрадливими багnistими луками, над якими кружляла сила-силенна комарів. Рахітичні берези й вільхи на тлі цього пейзажу здавалися дивовижно не на своєму місці, зіщулені над очицями затягненої ряскою води й покручені вітром у дивні форми. У холодному, вечірньому вже повітрі стояв сморід гниючих рослин, а під сірим, наче свинець, небом Ніна відчула себе дуже малою і дуже самотньою. Куди не кинь оком, не було видно й маленької людської садиби.

Вона повернулася по валізку, бо що ще могла зробити?

Трохи боялася, що знайде своє вбрання розкиданим по узбіччю, і трохи втішалася такою перспективою — може, тоді б мати купила-таки нову валізку? Але проклятий багаж виявився міцним, наче сейф — гречно лежав під насипом, цілий і навіть не подряпаний. Ніна підняла його, засичавши від болю, коли підхопила ручку пораненою долонею, й попленталася уздовж колії.

І гадки не мала, де вона знаходиться.

Також не знала, як далеко до Маркотів.

І чи зуміє вона дістатися туди до сутінок.

А передусім не мала поняття, що зробить, якщо це їй не вдасться. Бо ж не могла провести ще одну ніч надворі. Не тут, де мала на вибір спати на болоті або на колії.

Втішав лише той факт, що сонце висіло низько над горизонтом, а це означало, що вона повинна бути близько до мети, якщо, звісно, потяг не запізнювався. Крім того, сон у купе хоча трохи придався — Ніна відновила сили і тепер крокувала швидко, мугикаючи, аби додати собі сміливості. Шкіра, здерта з долоні, все ще паскудно горіла, та й спогади супроводжували дівчинку, наче злі духи.

* * *

Славек підняв газету, яку хтось залишив у купе, і заглибився у читання.

— Преса бреше, — сказала Ніна наперекір.

— Знаю, — хлопець показав у короткій посмішці білі, наче сніг, зуби. — Але можеш читати поміж рядками, якщо тільки знаєш, як саме.

— І що ти вичитав?

Він спохмурнів.

— Загинув ще один янгол. Знайшли його на узбіччі дороги десь під Закопане. Вигляд мав жахливий — тільки по обличчю можна було ще впізнати, що це не людина.

— Знаю, — погодилася Ніна із мудрим обличчям, пригадуючи підслуханий фрагмент розмови. — Забило його УБ.

— Я б не був у цьому таким упевненим. Коли хтось потрапляє у лапи до УБ, то він просто зникає. Вони не підкидають тіла на узбіччя.

— А кому ще потрібна смерть янгола?

— Оце добре питання.

Славек склав газету.

Ніна пізніше пригадувала цю розмову, але в ту мить відчула лише короткий приплив жалю й обурення: її мати мала рацію, Бог повинен покарати негідників, які роблять такі речі. Тож пообіцяла самій собі,

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ